

**TURISTIČKA ZAJEDNICA
SPLITSKO-DALMATINSKE ŽUPANIJE**

**STUDIJA
OPTERETNIH (NOSIVIH) KAPACITETA TURIZMA
NA PODRUČJU SPLITSKO-DALMATINSKE ŽUPANIJE**

**UPUTE ZA PODNOŠENJE PONUDA
(DOKUMENTACIJA ZA NADMETANJE)**

Split, lipanj 2017. godine

I. OPĆI PODACI O NARUČITELJU

1.1. Naziv i sjedište naručitelja:

Turistička zajednica Splitsko-dalmatinske županije
Prilaz braće Kaliterna 10/I, p.p. 430
21000 Split,
OIB: 49736780421
(u daljnjem tekstu: Naručitelj)

1.2. Broj telefona, broj telefaksa, internetska adresa:

TEL: +385 (0)21 490 032
FAX: +385 (0)21 490 033
WEB: www.dalmatia.hr

1.3. Komunikacija sa zainteresiranim gospodarskim subjektima/ponuditeljima

1.3.1. Osoba ili služba zadužena za kontakt i adresa elektroničke pošte:

Ime i prezime: Joško Stella
Adresa elektroničke pošte: info@dalmatia.hr

Tel: +385 (0)21 490032
Fax: +385 (0)21 490 033

1.4. Način komunikacije

Komunikacija i svaka druga razmjena informacija između Naručitelja i zainteresiranih gospodarskih subjekata obavljat će se na hrvatskom jeziku putem pošte, telefaksa, e-maila, odnosno kombinacijom tih sredstava.

Krajnji rok za podnošenje upita je 7 dana prije isteka roka za predaju ponuda.

1.5. Kriterij za odabir ponude

Kriterij odabira najpovoljnije ponude vrši se prema kriterijima razrađenim u poglavlju VII : Vrednovanje ponuda i kriteriji izbora.

1.6. Valuta ponude

Cijena ponude izražava se u kunama te zaokružuje na dvije decimale. Cijena ponude piše se brojkama.

1.7. Rok valjanosti ponude

Rok valjanosti ponude je 60 dana od krajnjeg roka za dostavu ponuda. Ponuditelji mogu odrediti i dulji rok važenja ponude.

II. PREDMET NABAVE

Predmet nabave čine usluge izrade **STUDIJE OPTERETNIH (NOSIVIH) KAPACITETA TURIZMA NA PODRUČJU SPLITSKO-DALMATINSKE ŽUPANIJE**

III. OPĆE UPUTE ZA PODNOŠENJE PONUDA

3.1. Turistička zajednica Splitsko-dalmatinske županije, u daljnjem tekstu Naručitelj, raspisuje nadmetanje za izradu **Studije opterećenih (nosivih) kapaciteta turizma na području Splitsko-dalmatinske županije**. Glavni cilj izrade ove Studije je povećati ekonomske učinke turizma na području Županije na temeljima održivog razvoja, tj. uzimajući u obzir resursnu osnovu i turističke atrakcije te ograničenja koja proizlaze iz zaštite okoliša i društvenog okruženja. Studija treba biti podloga za izradu županijskih razvojnih strategija i plansko-razvojne dokumentacije turizma Splitsko-dalmatinske županije, Ministarstva regionalnog razvoja i fondova Europske Unije i Glavnog plana i Strategije razvoja turizma Republike Hrvatske . **Opis zadatka nalazi se u poglavlju VIII.**

3.2. Za prijavu na nadmetanje, od Ponuditelja se zahtijeva podnošenje dokaza o pravnoj i poslovnoj te stručnoj i tehničkoj sposobnosti. Osim navedenih dokaza, Ponuditelj je dužan dati detaljni opis pristupa, metodologije, sadržaja i načina izvršenja zadatka te ukupne troškove izrade zadatka.

3.3. Studija opterećenih (nosivih) kapaciteta turizma na području Splitsko-dalmatinske županije treba biti završena u roku od 240 dana od početka rada (tj. od obostranog potpisivanja ugovora), odnosno do toga roka treba Naručitelju predati radnu verziju Konačnog izvještaja Studije. Naručitelj tada ima 15 dana za davanje pismenih primjedbi na radnu verziju Konačnog izvještaja. Opravdane primjedbe trebaju se uvažiti, a Završni izvještaj u konačnom obliku treba biti dostavljen Naručitelju u roku od idućih 30 dana.

3.4. Kriterij za odabir ponude je najpovoljnija ponuda. Sukladno navedenom sve pristigle ponude ocijeniti će Povjerenstvo Naručitelja sukladno kriterijima iz poglavlja VII. - VREDNOVANJE PONUDA I KRITERIJI IZBORA.

3.5. Na raspisano nadmetanje može se javiti isključivo jedna pravna osoba, koja može imati podizvoditelje, ali sve obveze rješavaju međusobno. Ponuditelji koji ne zadovoljavaju postavljene zahtjeve u pogledu dokaza i ostalih zahtjeva Naručitelja, isključit će se iz daljnjeg postupka vrednovanja.

3.6. Krajnji rok za podnošenje ponuda je do 27.06. 2017. godine do 12,00 h. Ponude koje Naručitelju stignu poslije toga roka neće se uzeti u obzir.

3.7. Natječaj je objavljen dana 01.06. 2017. godine na internetskim stranicama Turističke zajednice Splitsko-dalmatinske županije www.dalmatia.hr.

IV. ODREDBE O SPOSOBNOSTI PONUDITELJA

Dokazi sposobnosti koje je potrebno priložiti uz ponudu:

Traženi dokazi prilažu se u originalu i moraju biti na hrvatskom jeziku ili prevedeni na hrvatski jezik od strane ovlaštenog prevoditelja.

4.1. Uvjeti pravne i poslovne sposobnosti

4.1.1. Izvod iz sudskog ili obrtnog registra

Svaki ponuditelj mora dokazati svoj upis u sudski, obrtni, strukovni ili drugi odgovarajući registar države sjedišta gospodarskog subjekta.

Upis u registar dokazuje se odgovarajućim izvodom, a ako se oni ne izdaju u državi sjedišta gospodarskog subjekta, gospodarski subjekt može dostaviti izjavu s ovjerom potpisa kod nadležnog tijela. Izvod ili izjava kojom se dokazuje upis u registar *ne smije biti starija od 3 (tri) mjeseca računajući od dana početka postupka nabave.*

4.1.2. Potvrda Porezne uprave

Potvrdu Porezne uprave o stanju duga koja *ne smije biti starija od 30 (trideset) dana računajući od dana početka postupka nabave*, ili važeći jednakovrijedni dokument nadležnog tijela države sjedišta gospodarskog subjekta, ako se ne izdaje potvrda Porezne uprave o stanju duga.

4.2. Uvjeti tehničke i stručne sposobnosti

- Kratak opis Ponuditelja (godina osnivanja, organizacijska struktura, istraživački i prateći sadržaji)
- Popis usluga izvršenih od 2000. – 2017. godine s relevantnim iskustvima na sličnim radnim zadacima. Popis sadrži: naziv naručitelja, predmet pruženih usluga, godinu završetka projekta (Obrazac: Popis usluga (a) i (b)). Kao dokaz potrebno je priložiti i potvrde o urednom izvršenju usluga ili u zamjenu za iste preslike ugovora o suradnji.
- Opis planirane metodologije, sadržaj rada i plan izvršenja postavljenih zadataka. Od Ponuditelja se zahtijeva da detaljno obrazloži predloženu metodologiju i to na način da se Naručitelju omogući jasna predodžba o korištenoj metodologiji te način ostvarivanja ciljeva.
- Potpisane najnovije životopise članova radnog tima (Obrazac: Format za životopis članova radnog tima). Životopisi trebaju uključivati radno iskustvo unutar poduzeća/ustanove i stupanj odgovornosti u različitim dosadašnjim zadacima.
- Sastav radnog tima mora biti u skladu s traženom stručnošću. Poželjno je da većina članova glavnog radnog tima Ponuditelja predstavlja stalno zaposlene djelatnike Ponuditelja. Članovi predloženog radnog tima moraju imati minimum 10 godina radnog iskustva na sličnim zadacima i u sličnom okruženju. Navedeni članovi radnog tima moraju i raditi na izradi Studije prihvatnih (nosivih) kapaciteta turizma na području Splitsko-dalmatinske županije.
- Detaljan raspored svih predloženih aktivnosti (Obrazac: Plan aktivnosti).

MINIMALNI UVJETI NAVEDENI SU U POGLAVLJU VII. VREDNOVANJE PONUDA I KRITERIJI IZBORA.

4.3. Priprema Financijske ponude

Financijska ponuda prikazuje se na priloženim obrascima – PONUDBENI LIST (Prilog 1 / 2) i TROŠKOVNIK (Prilog 3). *Financijska ponuda* uključuje sve predviđene troškove povezane s izvršenjem zadatka.

U *Financijskoj ponudi* potrebno je, osim ukupnih troškova za izvršenje zadatka, posebno iskazati iznos PDV-a. Iznosi u *Financijskoj ponudi* iskazuju se u HRK.

V. OSTALE ODREDBE

5.1. Odredbe koje se odnose na podizvoditelje

Podizvoditelj je gospodarski subjekt koji za odabranog ponuditelja s kojim je naručitelj sklopio ugovor o nabavi, pruža usluge koje su neposredno povezane s predmetom nabave.

Gospodarski subjekti koji namjeravaju dati dio ugovora u podugovor, dužni su u ponudi (Ponudbeni list – Prilog I) navesti sljedeće podatke:

1. naziv ili tvrtku, sjedište, OIB i broj računa podizvoditelja, i
2. predmet, količinu, vrijednost poslova koji se daje u podugovor.

Ako je odabrani ponuditelj dio ugovora o nabavi dao u podugovor, sve proizašle obveze, financijske i one druge naravi, rješavaju međusobno, bez sudjelovanja Naručitelja.

Naručitelj je obvezan isključivo i jedino plaćati izabranom ponuditelju za pružene usluge/isporučenu uslugu.

VI. PODACI O PONUDI

6.1. Sadržaj i način izrade ponude

Ponuda mora najmanje sadržavati:

1. Ispunjeni i od ovlaštene osobe gospodarskog subjekta potpisani i ovjereni ponudbeni list (Prilog I. – ponuditelj)
 2. Popunjeni troškovnik (Prilog III)
 3. Dokumente kojima ponuditelj dokazuje pravnu i poslovnu sposobnost
 4. Dokumente kojima ponuditelj dokazuje stručnu i tehničku sposobnost
 5. Ostale tražene dokaze
- Ponuda mora biti izrađena u papirnatom obliku.
 - Ponuda i prilozi moraju biti napisani, odnosno popunjeni neizbrisivom tintom.
 - Ponuda i prilozi moraju biti uvezani u cjelinu jamstvenikom na način da se onemogućí naknadno vađenje ili umetanje listova ili dijelova ponude.
 - Ispravci u Ponudi moraju biti izrađeni na način da su vidljivi ili dokazivi. Ispravci moraju uz navod datuma ispravka biti potvrđeni pravovaljanim potpisom i pečatom ovlaštene osobe ponuditelja.
 - Stranice Ponude moraju biti označene brojem na način da je vidljiv redni broj stranice i ukupan broj stranica ponude.
 - Ovlaštena osoba mora potpisati svu ponudbenu dokumentaciju te označiti parafom svaku stranicu izvornika.
 - Ponuditelj samostalno određuje način dostave ponude i sam snosi rizik eventualnog gubitka, odnosno nepravovremene dostave ponude.

6.2. Dostava, primanje i otvaranje ponuda

Ponuda se dostavlja Naručiocu neposredno na urudžbeni zapisnik ili preporučenom poštanskom pošiljkom na adresu Naručioca u zatvorenoj omotnici na kojoj je naziv i adresa Naručioca i naziv i adresa ponuditelja. Na vanjskom omotu mora biti adresa i oznaka slijedećeg izgleda:

TURISTIČKA ZAJEDNICA SPLITSKO-DALMATINSKE ŽUPANIJE
Prilaz braće Kaliterna 10/1, p.p.430

21 000 SPLIT

PONUĐA ZA IZRADU:

**STUDIJE OPTERETNIH (NOSIVIH) KAPACITETA TURIZMA NA PODRUČJU
SPLITSKO-DALMATINSKE ŽUPANIJE
»NE OTVARAJ«**

6.3. Datum, vrijeme i mjesto dostave i otvaranja ponuda

Ponude, bez obzira na način dostave, moraju biti zaprimljene od strane Naručioca, najkasnije do 27.06. 2017. godine do 12,00h. Ponude koje Naručiocu stignu poslije toga roka neće se uzeti u obzir.

Javno otvaranje ponuda održat će se u utorak 27.06. 2017. godine u 12,05 sati u prostorijama Naručioca, na adresi: Prilaz braće Kaliterna 10/1, 21000 Split.

Javnom otvaranju ponuda smiju prisustvovati ovlaštene predstavnici ponuditelja i druge osobe. Pravo aktivnog sudjelovanja na javnom otvaranju ponuda imaju samo ovlaštene predstavnici Naručioca i ovlaštene predstavnici ponuditelja. Ovlaštene predstavnici ponuditelja moraju svoje pismeno ovlaštenje potpisano od strane zakonskog zastupnika ponuditelja i ovjereno pečatom predati neposredno prije otvaranja ponuda, a ukoliko je zakonski zastupnik prisutan na otvaranju ponuda dužan je sa sobom ponijeti rješenje o registraciji/obrtnicu i identifikacijski dokument te iste predložiti ovlaštenim predstavnicima naručioca na uvid.

VII. VREDNOVANJE PONUDA I KRITERIJI IZBORA

7.1. Opća i tehnička sposobnosti Ponuditelja

Naručiocu će osnovati povjerenstvo koje će vrednovati pristigle ponude na temelju uvjeta specificiranih u tablici 7.1.1.

Tablica 7.1.1. Uvjeti o općoj i tehničkoj sposobnosti Ponuditelja

MINIMALNI UVJETI
<p>1. Ukupno, relevantno, iskustvo Ponuditelja na traženom području zadatka</p> <ul style="list-style-type: none">- odgovarajući profil tvrtke (konzultantski, istraživački, i/ili znanstveni profil u području turizma),- najmanje 70% predloženih djelatnika na izradi Studije moraju biti stalno zaposleni kod Ponuditelja- iskustvo u izradi projekata održivog razvoja / opterećenih kapaciteta turizma (<i>dokazuje se s najmanje 5 izrađenih projekata u razdoblju 2000. – 2017. godine s potvrdom o urednom izvršenju usluga</i>)- iskustvo u izradi planova razvoja turizma/pojedinih oblika turizma na području sedam obalnih županija/Jadranske regije (<i>dokazuje se s najmanje 15 izrađenih projekata u razdoblju 2000. – 2017. godine s potvrdom o urednom izvršenju usluga</i>)
<p>2. Stručnost i kvalificiranost članova radnog tima na pojedinim područjima izrade zadataka</p> <ul style="list-style-type: none">- stručnost i iskustvo u planiranju turističkog razvoja (najmanje 5 projekata/referenci tijekom zadnjih 17 godina) – <i>dokazuje se životopisom</i>- stručnost i iskustvo u prostornom planiranju – (najmanje 5 projekata/referenci tijekom zadnjih 17 godina) – <i>dokazuje se životopisom</i>- stručnost i iskustvo za istraživanje i mjerenje utjecaja turizma - (najmanje 5 projekata/referenci tijekom zadnjih 17 godina) – <i>dokazuje se životopisom</i>

Za svaku *Opću tehničku ponudu* koja zadovoljava gore navedene uvjete o općoj i tehničkoj sposobnosti Ponuditelja vrednuje se ponuda za izvršenje zadataka te joj se pridružuje određeni broj bodova.

Maksimalni broj bodova *Opće tehničke ponude* iznosi 70 bodova. Kod kriterija za vrednovanje predloženog izvršenja zadataka u *Financijskoj ponudi* maksimalni broj bodova iznosi 30. Kriteriji su specificirani u tablici 7.1.2.

Tablica 7.1.2. Kriteriji i udjeli svakog pojedinog kriterija

R.B.	OPIS KRITERIJA	POSTOTAK	MAKSI-MALNI BODOVI
1.	Kriterij izrade planova – Opća tehnička ponuda - UKUPNO - iskustvo u izradi projekata održivog razvoja / opterećenih kapaciteta turizma (u razdoblju od 2000 do 2017): <ul style="list-style-type: none"> ○ od 6 do 10 projekata – 10 bodova ○ 11 i više - 20 bodova - iskustvo na izradi planova razvoja turizma/pojedinih oblika turizma na području sedam obalnih županija/Jadranske regije (u razdoblju od 2000 do 2017): <ul style="list-style-type: none"> ○ od 16 do 20 projekata – 5 bodova ○ 21 i više - 10 bodova 	30%	30
		20 %	20
		10%	10
2.	Stručni tim ponuditelja – Opća tehnička ponuda UKUPNO a) stručnjak za planiranje razvoja turizma – minimalno 2 osobe b) stručnjak za prostorno planiranje – minimalno 1 osoba c) stručnjak za istraživanje i mjerenje utjecaja u turizmu – minimalno 1 osoba	20%	20
		10%	10
		5%	5
		5%	5
3.	Razrada metodologije	30%	20
3.	Cijena izražena u neto iznosu (bez PDV-a)	20%	30
	UKUPNO:	100%	100

7.2. Obavijest o dodjeli posla

Naručitelj će obavijestiti ponuditelja čija je ponuda prihvaćena, prije isteka roka važenja ponude, kao i ostale sudionike u nadmetanju, u pisanom obliku, najkasnije 30 dana po isteku roka za dostavu ponuda.

Odabrani Ponuditelj treba sklopiti ugovor s Naručiteljem u roku navedenom u obavijesti o prihvaćanju ponude.

VIII. OPIS ZADATKA

STUDIJA OPTERETNIH (NOSIVIH) KAPACITETA TURIZMA NA PODRUČJU SPLITSKO-DALMATINSKE ŽUPANIJE

8.1. Polazište

Splitsko-dalmatinska županija osnovana je temeljem Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj, odlukom Sabora 1993. godine. Smještena je na središnjem dijelu istočne jadranske obale i proteže se od općine Marina na sjeveru, do općine Gradac na jugu, s ukupno 16 priobalnih i otočkih gradova te 39 općina. Obuhvaća naseljene otoke Brač, Hvar, Vis, Šoltu i Drvenik, te Dalmatinsku zagoru s gradovima Sinj, Imotski i Vrgorac. Glavno središte županije je Split. Područje županije zahvaća oko 8 posto ukupne površine Hrvatske ili oko 4,6 tisuća kvadratnih kilometara, pa je to prostorno najveća županija u Hrvatskoj. Na području županije, prema zadnjem popisu stanovništva iz 2011., živi oko 455 tisuća stanovnika, što čini oko deset posto ukupnog stanovništva Hrvatske. Zaposleno je svega 22 posto stanovnika županije; većina (oko 71 posto) u gospodarstvu, dok ostali rade u društvenim djelatnostima. Prihod koji oni stvaraju po djelatnostima najveći je u trgovini (oko 37 posto), prerađivačkoj industriji (oko 22 posto) te građevinarstvu (oko 12 posto).

U *ugostiteljstvu* se ostvaruje oko sedam posto ukupnog prihoda od svih djelatosti u županiji. To, međutim, ne odražava pravu sliku stanja i važnosti turizma za ovu županiju, ali egzaktnih pokazatelja nema, jer turistička satelitska bilanca za županiju nije napravljena. Međutim, ako se procjenjuje (HGK) da udio turizma u društvenom bruto proizvodu u Hrvatskoj doseže 17 posto, onda je lako zaključiti da u Splitsko-dalmatinskoj županiji taj udio mora biti značajno veći, pa može dosezati i 23 posto. Stoga je turizam zasigurno jedna od najznačajnijih gospodarskih aktivnosti ove županije, pogotovo kad se ima u vidu mogućnosti njegovog daljnjeg razvitka.

Prema podacima Državnog zavoda za statistiku u županiji je na raspolaganju oko 213 tisuća turističkih ležajeva, od čega je oko 32 tisuća u hotelskim i sličnim objektima, 164 tisuće u privatnom smještaju, oko 14 tisuća u kampovima. Ovi objekti zahtijevaju ne samo puku obnovu smještajnih i drugih, primarno turistima namijenjenih objekata, nego često i njihovu temeljitu rekonstrukciju kako bi se uskladili s suvremenim trendovima potražnje.

Naime, zrelost ovog turističkog proizvoda dosegnuta koncem prošlog stoljeća, uslijed niza povijesnih okolnosti prenijela se i u ovo stoljeće, te je sada potrebno iznaći optimalan model njihovog tržišnog repositioniranja. Njihova trenutna iskorištenost u Splitsko-dalmatinskoj županiji je oko 66 dana. U ukupnom turističkom prometu Hrvatske Splitsko-dalmatinska županija participira sa 18,5 posto. Broj ostvarenih dolazaka u županiji u 2016. dosegao je 2,7 milijuna, a ostvareno je 15,1 milijuna turističkih noćenja, od čega su strani turisti ostvarili učešće u dolascima 92 posto, a u noćenjima 93 posto. Prosječna duljina boravka turista na području Splitsko-dalmatinske županije je oko 5 dana. Od lipnja do listopada ostvaruje se gotovo 90 posto ukupnog broja turističkih noćenja u županiji, što približno odgovara prosjeku svih obalnih županija. U strukturi gostiju prevladavaju stanovnici Češke Republike (13 posto), Njemačke (13 posto), Poljske (12 posto) i skandinavskih zemalja (8 posto).

Rezultati istraživanja kvalitativnih obilježja turističke ponude Splitsko-dalmatinske županije („Tomas Ljeto 2014“ Instituta za turizam) pokazuju da je većina gostiju (oko 77 posto) zadovoljna boravkom, koji je bio na razini njihovih očekivanja. Gosti su zadovoljniji ukupnom turističkom ponudom od nacionalnog prosjeka i to ne samo ukupno, nego i s većinom od ukupno 25 elemenata ponude. Među šest najvažnijih elemenata ponude za goste županije čak četiri se odnose na okoliš, a to su: ljepota prirode i krajolika, čistoća i opremljenost, uređenost plaža, ekološka očuvanost.

Prosječna dnevna potrošnja iznosi oko 70 Eura (27 posto više u odnosu na 2010. i četiri Eura više u odnosu na nacionalni prosjek). Rast se pripisuje porastu vanpansionske potrošnje - za visokih 20 posto porasla je potrošnja za kupnju, na prosječnih 9,5 eura – što se može pripisati sadržajnijoj ponudi, tradicionalno slabijoj karici županijske, pa i nacionalne, turističke ponude. Tako su prosječni izdaci turista za ugostiteljske usluge, hranu i piće rasli za 13 posto, na 12 eura, a izdaci za ostale usluge (sport, zabava, izleti, kultura i slično) za 19 posto. Očigledno je da su se promijenili trendovi, i turisti su 2014. više nego prije trošili u destinaciji za tu ponudu, što je svakako plus i za lokalnu ekonomiju i za ukupne prihode. Među stranim turistima najviše su 2014. godine na nacionalnoj razini trošili Britanci, prosječno dnevno 122 eura te Rusi 99 eura i Francuzi 95 eura, dok su najbrojniji u Hrvatskoj Nijemci tek na osmom mjestu sa Poljacima i potrošnjom od 62 eura. Ispred njih su Mađari s 63, Nizozemci sa 65 te Talijani i Austrijanci sa 66, odnosno 72 eura. Po vrstama smještaja najviše ili 106 eura dnevno trošili hotelski gosti, dok je to u privatnom smještaju 57, a u kampovima 48 eura.

Naravno, bitnu pretpostavku turističkom razvitku čini i prometna dostupnost. Splitsko-dalmatinska županija raspolaže s dva međunarodna aerodroma (Split i Brač), željezničkom vezom sa zaleđem koja bi uskoro trebala biti značajno unaprijeđena uvođenjem novih tipova vlakova, razvijenim brodskim i trajektnim prometom, javnim linijskim autobusnim prijevozom, kako unutar županije tako i na relacijama sa zaleđem i inozemstvom, a najznačajniji infrastrukturni razvojni iskorak je autoceste do Splita i dalje prema krajnjoj granici županije- rijeci Neretvi. S obzirom na činjenicu da preko 90% svih turista u Hrvatsku dolazi osobnim automobilom te da i domaći putnici preferiraju takav način prijevoza, izgradnja autocesta u Hrvatskoj značajno je poboljšala prometnu dostupnost i ove županije. Tome svakako treba dodati i uočeni trend na emitivnim turističkim tržištima na kojima sve više turista, prije svega zbog sigurnosnih razloga, preferira turistički boravak bliže mjestu stalnog boravka, a Hrvatska sa svojim geografskim položajem gotovo u srcu Europe i toplim morem je idealna takva destinacija.

Stoga je realno očekivati da će zahtjevi za novom turističkom izgradnjom na ovom području biti sve veći. S obzirom na to da već postojeći turistički promet, osobito intenzivan u dva – četiri ljetna mjeseca, zadnjih godina značajno raste, pojavljuju se problemi vezani uz gužvu na plažama, prometnicama, u urbanim središtima. Javna infrastruktura (kanalizacija, opskrba vodom, električnom energijom, zbrinjavanje komunalnog otpada) maksimalno je opterećena i/ili nedostatna u tom razdoblju. Odnos broja stanovnika i turista sve je nepovoljniji, a već danas se pojavljuje problem nedostatka radne snage. Ovo su samo najočitiji problemi s kojima se županija suočava.

I turisti Splitsko-dalmatinske županije reaguju na ove probleme, pa je tako iznadprosječno u odnosu na druge obalne županije smeta gužva u prometu, gužva na kupališnom prostoru, neprimjereno odloženo smeće, nemogućnost razdvajanja otpada i slično. U konačnici, svakog drugog turista županije nešto je zasmetalo za vrijeme boravka (Tomas Ljeto 2014 Instituta za turizam).

U tom kontekstu, pojavljuje se potreba utvrđivanja optimalnog rasta turizma (turistički dolasci/noćenja, smještajni kapaciteti, optimalni modeli turističkog razvoja) u odnosu na ekološku, društvenu i ekonomsku održivost, kako bi se omogućilo planiranje i upravljanje turizmom te izbjegao stihijski ili nekontrolirani razvoj koji nosi nesagledive posljedice na prostor i ljude koji žive na ovome području.

Turistička zajednica Splitsko-dalmatinska županija stoga naručuje izradu Studiju opterećenih (nosivih) kapaciteta turizma na prostoru Splitsko-dalmatinske županije kako bi odgovarajućim usmjeravanjem turističkog razvitka na svome području poboljšala ukupnu kvalitetu življenja svojih stanovnika. Pri tome se polazi od stava da su zaštita i očuvanje prirodnih resursa te odgovarajući razvoj ponude namijenjene turistima u skladu s prirodnim i društvenim ograničenjima, osnovni preduvjeti za održivi razvitak turizma na ovome području.

Studija opterećenih (nosivih) kapaciteta turizma je dokument koji će se po prihvaćanju ugraditi u sve odgovarajuće razvojne dokumente na području Splitsko-dalmatinske županije, a prvenstveno u Prostorni plan županije, prilikom njegove prve izmjene, ako neki dijelovi Studije ne bi bili s njime usklađeni.

8.2. Definicija zadatka

Izrada Studije opterećenih (nosivih) kapaciteta turizma na području Splitsko-dalmatinske županije podijeljena je u pet međusobno povezanih zadataka. U ponudi je potrebno detaljno obrazložiti sadržaj rada Ponuditelja za sve niže navedene zadatke, metodologiju koja će se koristiti za njihovu izradu i to na način da je Naručitelju potpuno jasno što Ponuditelj namjerava raditi te plan rada, odnosno izvršenja zadataka.

Prioritetna područja na koja bi se trebao usmjeriti izračun opterećenog kapaciteta, prema klasterima su: Splitska rivijera, Makarska rivijera, dalmatinska Zagora, Brač, Hvar, Vis i posebno Grad Split.

Idealno, potrebno je definirati metode izračuna te utvrditi parametre opteretnog kapaciteta i to posebice:

- smještajnih kapaciteta u odnosu na prostorne kapacitete
- smještajnih kapaciteta u odnosu na radno-aktivne kapacitete lokalne zajednice
- turističkog prometa u odnosu na kapacitet plaža
- turističkog prometa u odnosu na preferencije, tj. blagostanje lokalne zajednice
- turističkog prometa u odnosu na opteretne kapacitete:
 - o prometne infrastrukture
 - o komunalne infrastrukture
 - o antropogene turističke resurse (umjetnički, ambijentalni, etnografski i sl.)
 - o prirodne i kulturne resurse
 - o zaštićene prirodne, kulturne i povijesne lokalitete

U nastavku navodimo elemente koje je potrebno razraditi u Tehničkoj ponudi – Metodologiji.

1) PRISTUP I CILJEVI

Glavni, dugoročni cilj koji bi trebalo doseći izradom i oživotvorenjem Studije opteretnih (nosivih) kapaciteta turizma na području Splitsko-dalmatinske županije je bolja valorizacija turističkih potencijala na načelima održivog razvoja, odnosno povećanje blagostanja stanovništva na području Županije. U tom smislu potrebno je:

- definirati koliko maksimalno može biti noćenja i dolazaka turista na području definiranih klastera u godini dana i posebno u mjesecu srpnju, a posebno u mjesecu kolovozu te na osnovu toga odrediti maksimalan broj smještajnih kapaciteta (ležajeva) na području svakog pojedinog klastera, ukupno na razini Splitsko – dalmatinske županije i posebno za grad Split,
- definirati osnovna načela pristupa mjerenju opteretnog kapaciteta,
- identificirati na koji će se način pristupiti utvrđivanju opteretnog kapaciteta, Splitsko-dalmatinske županije, uvažujući prostorne specifičnosti županije,
- definirati plan sekundarnih i eventualnih primarnih istraživanja,
- definirati načelne smjernice za postizanje održivog turističkog razvoja uz dostizanje blagostanja lokalnog stanovništva

Cilj izrade Studije treba biti definirati opteretni tj. ukupni smještajni kapacitet za područje svakog pojedinačnog klastera na način da se zbrajanjem istih dobije ukupan nosivi smještajni kapacitet za područje Splitsko – dalmatinske županije i posebno grad Split, a sve u cilju razvoja održivog turizma usmjerenog na blagostanje lokalne zajednice.

2) METODOLOŠKI OKVIR MJERENJA OPTERETNOG KAPACITETA

Metodološki okvir treba se sastojati od utvrđivanja opteretnog kapaciteta i identificiranja prioriteta/potreba/promjena u zaštiti turističke resursne osnove. Utvrđivanje opteretnog kapaciteta je razumno i svjesno te opravdano ograničavanje korištenja prostora (resursa) do granice ili limita koji uz najmanje negativnih posljedica za resurs (prostor) daje optimalne gospodarske i turističke učinke u komercijalnoj eksploataciji. S obzirom da je utvrđivanje opteretnog kapaciteta resursa ili prostora koji se turistički iskorištava ili se misli turistički aktivirati kvantitativna kategorija, a koja ima kvalitativne posljedice za prostor, nužno je uspostaviti posebnu metodološku osnovu za utvrđivanje njihovog međuodnosa.

Međuodnos mora biti jasan, mjerljiv i kompatibilan s općim ciljevima razvoja turizma Splitsko-dalmatinske županije.

U Tehničkoj ponudi – Metodologija potrebno je definirati način na koji će se pristupiti identifikaciji postojećih modela izračuna opterećenog kapaciteta prostora uvažavajući suvremenu teoriju i praksu te specificirati kako će se pristupiti izračunu opterećenog kapaciteta te za koje elemente će se utvrditi opterećeni kapacitet u odnosu na zahtjeve Naručitelja iz točke 8.2. Definicija zadatka.

3) UTJECAJI TURISTIČKOG RAZVOJA ŽUPANIJE – POSTOJEĆE STANJE

Ovaj dio treba obuhvatiti evaluaciju i detaljnu analizu prostora kao temeljnog resursa razvoja turizma županije. To bi sadržalo analizu reljefne osnove prostora, pri čemu se posebno ističe površina, položaj, konfiguracija i bonitet prostora. Slijedom ciljeva studije analizira se prometna i druga infrastruktura kao i sociodemografske, sociokulturne i gospodarske značajke života na prostoru županije. Glavne odrednice studije povezuje analiza turističkih resursa i atrakcija sa potencijalnom turističkom potražnjom kao i njihove realne suprotnosti i razvojne dileme.

U tom smislu u Tehničkoj ponudi – Metodologija potrebno je definirati:

- pristup analizi i obuhvat prostorno-resursne osnove kao polazne osnove razvoja turizma
- relevantne prostorno- planske dokumente koji će se konzultirati
- strukturu analitičkog dijela dokumenta.

4) OPTERETNI KAPACITET ŽUPANIJE

Redefiniranje turističkog razvoja do stupnja opterećenog kapaciteta kojim se štiti ekonomska vrijednost prostora, njegove prirodne vrijednosti, stanovništvo i njegove temeljne kulturne i druge strukturne karakteristike od posebnog je značenja za turizam. Time se, naime, ne samo sprečava degradacija i saturacija prirodnih i antropogenih resursa, već se trajno čuvaju svojstva atraktivnosti tih resursa, a preko tog i intezitet njihova djelovanja. Nalazi i odrednice ove studije, omogućavaju održivi razvitak, odnosno razvitak koji će omogućiti trajno korištenje određenih prostora, a da se pri tome ne uništavaju temeljne prirodne vrijednosti i ne poremećuju uvjeti življenja stanovništva u tom prostoru, već se poboljšavaju uvjeti života lokalne zajednice.

U Tehničkoj ponudi – Metodologija potrebno je opisati metodologiju identificiranja i definiranja parametara za trajno korištenje prostora na načelima održivog razvoja, uvažavajući zahtjeve Naručitelja iz Točke 8.2. Definicija zadatka.

5) PREPORUKE I MJERE ZA PRIMJENU STUDIJE OPTERETNIH KAPACITETA

Preporuke i mjere za primjenu Studije, uz razradu primjenjenih metoda, treba detaljno sastaviti za narednih dvadeset godina. U tehničkoj ponudi- Metodologija potrebno je definirati elemente i pristup definiranja mjera kao i načine praćenja njegovih provedbi.

8.3. Izvješća

U Tehničkoj ponudi – Metodologija potrebno je specificirati način izvještavanja Naručitelja i to obavezno:

- broj periodičnih izvješća, njihov okvirni sadržaj te rokove za predaju periodičnih izvješća
- broj i vremensku dinamiku javnih prezentacija projekta

IX. POPIS PRILOGA I OBRAZACA

Prilog I. Ponudbeni list

Prilog II. Troškovnik

Obrazac: Popis usluga (a) Projekti održivog razvoja / opterećenih kapaciteta turizma u razdoblju 2000. – 2017. godine

Obrazac: Popis usluga (b) Planovi razvoja turizma/pojedinih oblika turizma na području sedam obalnih županija/Jadranske regije u razdoblju 2000. – 2017.

Obrazac: Format za životopis članova radnog tima

Obrazac: Plan aktivnosti